

A KSH jelenti: Gazdaság és társadalom, 2016/10

Tartalom

Hazai és nemzetközi makrogazdasági és pénzügyi folyamatok	1
Ágazati teljesítmények	3
Termelői és fogyasztói árak	4
Társadalmi és jövedelmi folyamatok	5
Összefoglaló adatok	6
Táblázatok	7

Hazai és nemzetközi makrogazdasági és pénzügyi folyamatok

- 2016 eddig eltelt időszakában a **globális gazdaságot** bővülés jellemezte, a folyamatok alakulására a nyersanyagok árcsökkenése és az alacsony hozamszintek mellett hatással volt az átalakulóban lévő kínai gazdaság teljesítménye is. A túlnyomórészt fejlett országokat tömörítő OECD egészére számított GDP volumene 2016 I–III. negyedévében átlagosan 1,7%-kal¹ meghaladta az egy évvel korábbi szintet.
- 2016 I–III. negyedévében a meghatározó nemzetgazdaságok közül India gazdasági teljesítménye átlagosan 7,4, Kínáé 6,7, az Egyesült Államoké 1,5, Japáné 0,7%-kal nőtt az előző év azonos időszakához képest.¹
- Az **Európai Unió (EU-28)** tagországainak együttes teljesítménye 2016 I–III. negyedévében – egyenletes növekedési ütem mellett – 1,9%-kal emelkedett az egy évvel korábbihoz képest. A rendelkezésre álló adatok alapján mindegyik tagországban nőtt a teljesítmény, a nagyobb súlyú nemzetgazdaságok közül az Egyesült Királyságé 2,1, Németországé 1,7%-kal. A rendelkezésre álló adatok alapján a régiós versenytársaink mindegyikében nőtt a GDP volumene.²
- A magyar gazdaság teljesítménye 2013 folyamán növekedési pályára állt, ami 2016 eddig eltelt időszakában folytatódott. A nyers (kiigazítás nélküli) adatok szerint **hazánk bruttó hazai terméke 2016 III. negyedévében** 2,2%-kal nőtt az egy évvel korábbihoz képest. A bővüléshez számottevően hozzájárultak a piaci szolgáltatások és a mezőgazdaság teljesítménye, az építőiparé ugyanakkor visszafogta a növekedést. A szezonálisan és naptárhatással kiigazított és kiegyensúlyozott adatok szerint a gazdasági teljesítmény az előző év azonos időszakához viszonyítva – az uniós átlagnál kisebb mértékben – 1,6, az előző negyedévhez képest 0,3%-kal bővült. A valós gazdasági folyamatokat ebben az évben (kivételesen) a kiegyensúlyozottnál jobban reprezentáló, kiegyensúlyozás előtti adatok szerint a GDP volumene a III. negyedévben 2,0%-kal növekedett.

¹ Szezonálisan kiigazított adatok szerint. Forrás: az OECD adatbázisa.

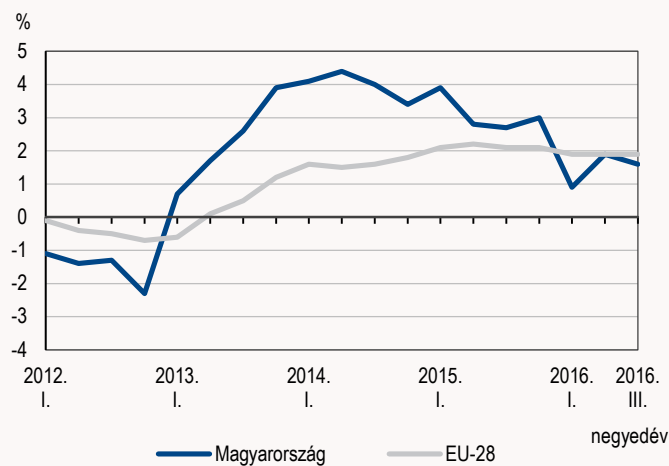
² Szezonálisan és naptárhatással kiigazított adatok. Forrás: az Eurostat adatbázisa.

- **2016 I–III. negyedévében** a GDP volumene – a 2016. I. negyedévi 1,1, a II. negyedévi 2,8 és a III. negyedévi 2,2%-os növekedés eredményeként – 2,1%-kal meghaladta az egy évvel korábbit. A nemzetközi összehasonlítások során használt, szezonálisan és naptárhatással kiigazított és kiegyensúlyozott index szerint a gazdasági teljesítmény – az uniós átlagtól elmaradva – 1,5%-kal emelkedett.

1. ábra

A GDP volumenváltozása*

(az előző év azonos negyedévéhez képest)

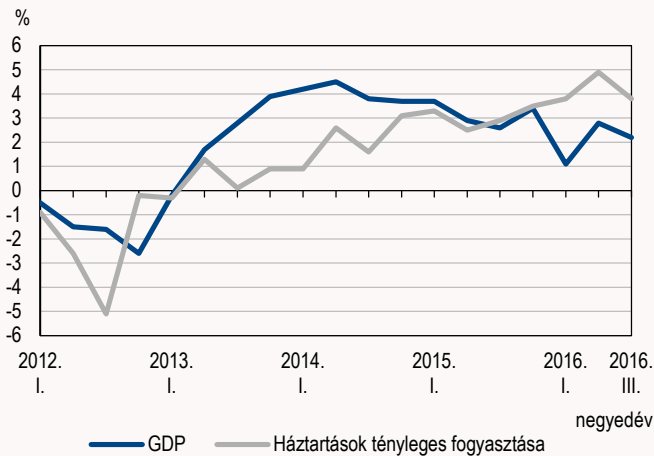
* Szezonálisan és munkanaphatással kiigazított adatok szerint.

- A felhasználási oldalon a gazdasági növekedés a háztartások fogyasztásán alapult. 2016 I–III. negyedévében a **belföldi felhasználás** volumene 2,2%-kal nőtt az egy évvel korábbihoz képest. A belső kereslet GDP-hez viszonyított aránya 89,2% volt, 1,4 százalékponttal alacsonyabb a 2015. I–III. negyedévinél.
- 2016 első kilenc hónapjában a **háztartások tényleges fogyasztása** – dinamikus bővülés mellett – 4,2%-kal nőtt az előző év azonos időszakához képest. Ezen belül a legnagyobb részarányt képviselő háztartások fogyasztási kiadásai 4,8, a kisebb súlyú, háztartásokat segítő nonprofit intézményektől kapott juttatások 6,7, a kormányzattól kapott természetbeni társadalmi juttatások 0,9%-kal emelkedtek. A kiadási csoportok mindegyikében emelkedett a volumen.
- A GDP közel egytizedét adó **közösségi fogyasztás** 2016 január–szeptemberében – a III. negyedévi 1,6%-os csökkenés mellett – 2,3%-kal meghaladta az egy évvel korábbit. A háztartások tényleges fogyasztása és a közösségi fogyasztás együtteséből álló **végösszfogyasztás** 3,9%-kal bővült.

A GDP és a fogyasztás volumenváltozása

(az előző év azonos negyedéhez képest)

2. ábra

- A **bruttó állóeszköz-felhalmozás** 2016 I–III. negyedévében 13%-kal visszaesett. A felhasználási tétel GDP-hez viszonyított aránya 17,3% volt, 3,1 százalékponttal alacsonyabb az egy évvel korábbinál.
- A gazdasági növekedést visszafogta a – bruttó állóeszköz-felhalmozás héttizedét adó – beruházási teljesítmény alakulása: a **nemzetgazdasági beruházások** volumene 2016 III. negyedévében 9,3, 2016 I–III. negyedévében 14%-kal visszaesett az előző év azonos időszakához viszonyítva. A csökkenést döntően az európai uniós forrásból finanszírozott fejlesztések alacsonyabb volumene okozta, ami a költségvetési szervek beruházásait érintette nagyobb mértékben. 2016 első kilenc hónapjában a beruházások több mint felét megvalósító, legalább 50 főt foglalkoztató vállalkozások körében 7,3, a költségvetésben 54%-kal csökkent a beruházási teljesítmény.
- Elsősorban az ipari és szolgáltató vállalkozások fejlesztéseinek köszönhetően 2016 I–III. negyedévében a gép- és berendezés-beruházások 1,1%-kal meghaladták az egy évvel korábbi. A legtöbb, uniós forrásból finanszírozott fejlesztés befejeződése miatt az építési beruházások 2016 I–III. negyedévében – folyamatos visszaesés mellett – 28%-kal csökkentek.
- 2016 január–szeptemberében a beruházási teljesítmény a **nemzetgazdasági ágak** többségében emelkedett az egy évvel korábbihoz képest, a legnagyobb mértékben (24%) a művészet és szabadidő nemzetgazdasági ágban, amit néhány, sporttal kapcsolatos nagyberuházás okozott. A kis súlyú pénzügyi szolgáltatás területén a beruházások volumene 16%-kal emelkedett, ehhez az új számítástechnikai eszközök beszerzései is nagymértékben hozzájárultak. Folyamatos emelkedés mellett az energiaiparban és az információ, kommunikáció területén 20, illetve 8,3%-kal több beruházást realizáltak. A legjelentősebb beruházónak számító feldolgozóipar fejlesztései 8,2%-kal meghaladták az egy évvel korábbi. Néhány kiemelkedő nagyberuházáson túlmenően a III. negyedévben az ipari vállalkozások többségénél erősödött a fejlesztési kedv. Az alágak többségében a beruházási aktivitás nőtt. A második legnagyobb beruházónak számító ingatlanügyletek nemzetgazdasági ág fejlesztései 4,2%-kal nőttek, ezen belül a lakásépítések és -felújítások, valamint az üzletiingatlan-fejlesztések egyaránt bővültek.
- Kilenc nemzetgazdasági ágban a beruházási volumen csökkent, a legjelentősebb mértékben (76%-kal) – az uniós forrásból finanszírozott ivóvízjavító, szennyvíztisztító és hulladékkezelő projektek befejezése folytán – a víz- és hulladékgazdálkodás területén. A harmadik legjelentősebb beruházónak számító szállítás, raktározás nemzetgaz-

dasági ág beruházási teljesítménye – elsősorban az uniós forrásból fedezett utépítések és útfelújítások befejeződése miatt – 48%-kal alacsonyabb lett. Szintén az uniós forrásból történő fejlesztések befejeződése miatt csökkentek a beruházások a humán-egészségügyi és szociális ellátás ágban (60%), a közigazgatásban (33%), valamint az oktatásban (23%).

A 10 legnagyobb beruházó nemzetgazdasági ág beruházási teljesítménye, 2016. I–III. negyedév

1. tábla

(%)

Nemzetgazdasági ág	Megoszlás	Volumenindex, előző év azonos időszaka = 100,0
Feldolgozóipar	34,2	108,2
Ingatlanügyletek	12,7	104,2
Szállítás, raktározás	11,6	51,5
Kereskedelem, gépjárműjavítás	6,9	112,2
Mezőgazdaság	6,1	102,2
Közigazgatás	4,4	67,3
Információ, kommunikáció	3,9	108,3
Energiaipar	3,9	120,2
Adminisztratív szolgáltatás	3,0	102,8
Művészet és szabadidő	2,2	124,2
Nemzetgazdaság összesen	100,0	85,7

- A **külkereskedelmen** belül 2016 I–III. negyedévében az export volume-ne 6,7, az importé 7,4%-kal meghaladta az egy évvel korábbi. Az áru-forgalom és a szolgáltatás-külkereskedelem mindkét irányban emelkedett. Hazánkat változatlanul magas szintű gazdasági nyitottság jellemzi: a külkereskedelmi forgalomban – az egy évvel korábbihoz képest 443 milliárd forintos javulás mellett – 2,7 ezer milliárd forintos többlet keletkezett, ami a GDP 10,8%-ával egyenlő. (A korábbi évek I–III. negyedéveit tekintve a 2016. I–III. negyedév aktívuma rekord-mértékű.)
- A **termelési oldalon** a piaci alapú szolgáltatások és a mezőgazdaság jelentős mértékben támogatták, viszont az építőipar visszafogta hazánk gazdasági bővülését. A bruttó hozzáadott érték³ 2016 I–III. negyedévében 2,3%-kal emelkedett, ezen belül az áruterelő ágak (mezőgazdaság, ipar, építőipar) együttes hozzáadott értéke 1,0%-kal nőtt az egy évvel korábbihoz képest.
- 2016 I–III. negyedévében az áruterelő nemzetgazdasági ágak közül az **ipar** teljesítménye 1,4, ezen belül a feldolgozóiparé 1,1%-kal bővült az előző év azonos időszakához mérten. A nagyobb ipari alágak közül a legjelentősebb emelkedés az elektronikai iparban realizálódott. A jó terméseredményeknek köszönhetően a **mezőgazdaság** hozzáadott értéke 18%-kal nőtt az egy évvel korábbihoz képest. Az **építőipar** teljesítménye 20%-kal, ezen belül leginkább az egyéb építmények építése csökkent.
- A bruttó hozzáadott érték közel kétharmadát előállító szolgáltató szektor teljesítménye 3,0%-kal meghaladta az egy évvel korábbi, ezen belül a nemzetgazdasági ágak döntő többsége növekedett, a legnagyobb mértékben (6,3%) a **kereskedelem, szálláshely-szolgáltatás**. Az **üzleti szolgáltatások** 5,9%-os teljesítményemelkedése részben az adminisztratív tevékenységek jelentős növekedésének köszönhető. Az információtechnológiai szolgáltatások bővülése következtében az **információ, kommunikáció** nemzetgazdasági ág teljesítménye továbbra is nő, az I–III. negyedévben 3,4%-kal. Egyedül a **pénzügyi szolgáltatások** hozzáadott értéke mérséklődött, 1,0%-kal.

³ A bruttó hozzáadott érték nem tartalmazza a termékadók és -támogatások egyenlegét, szemben a bruttó hazai termékkel.

2. tábla

A hozzáadott érték nemzetgazdasági ágankénti alakulása, 2016. I–III. negyedév

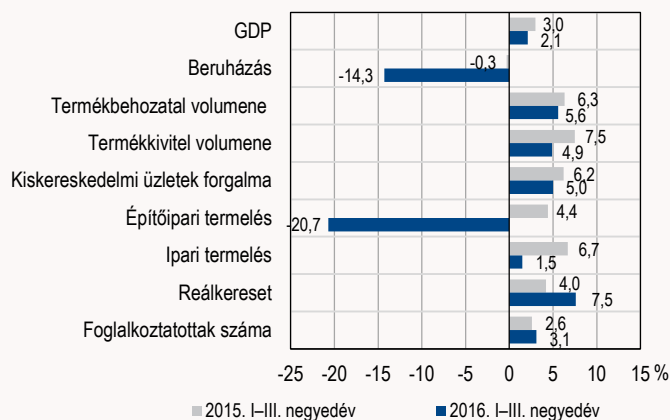
Nemzetgazdasági ág, ágcsoport	Megoszlás	Volumenindex, előző év azonos időszaka = 100,0
Mezőgazdaság	4,7	117,9
Ipar	27,3	101,4
Építőipar	3,1	79,9
Kereskedelem, szálláshely-szolgáltatás	12,0	106,3
Szállítás, raktározás	6,4	102,6
Információ, kommunikáció	4,9	103,4
Pénzügyi szolgáltatások	3,7	99,0
Ingatlanügyletek	8,0	101,0
Üzleti szolgáltatások	9,3	105,9
Közösségi szolgáltatások (közigazgatás, oktatás, egészségügy, szociális ellátás)	17,8	101,1
Művészet és szabadidő	2,9	101,9
Nemzetgazdaság összesen	100,0	102,1^{a)}

^{a)} Piaci áron.

3. ábra

Fontosabb gazdasági jelzőszámok

(változás az előző év azonos időszakához képest)

- A **külkereskedelmi termékgorgalomban 2016. január–októberben** – az első becslés szerint – a kivitel **értéke 77,4 milliárd eurót** tett ki, 2,4%-kal többet, mint 2015 ugyanezen időszakában. A behozatal értéke 68,9 milliárd euró volt, 0,7%-kal nagyobb az egy évvel korábinál. A forgalom növekedési üteme exportban az elmúlt három, importban az elmúlt hét év azonos időszakát tekintve a legalacsonyabb. Külkereskedelmünk az első tíz hónapot 8,5 milliárd eurós, az egy évvel korábinál 1,4 milliárd euróval nagyobb aktívummal zárta. Egyenlegünk 2015 azonos időszakához hasonlóan idén is javult, a többlet korábban nem tapasztalt nagyságú volt.
- Az év **I–III. negyedévében** a kivitel **volumene 4,9**, a behozatalé 5,6%-kal nőtt az egy évvel korábbihoz viszonyítva. E növekedési ütemek az utóbbi három év azonos időszakait tekintve a legmérsékeltettebbek. A külkereskedelmi termékgorgalom **forintban mért árszínvonal**a mérséklődött az egy évvel korábbihoz mérten, ennek mértéke az exportban 0,9, az importban 3,0% volt. Az import árszínvonalának az

exporttét meghaladó mértékű csökkenése hatására a **cserearány** kedvezően változott, a javulás 2,2%. A **forint** az euróhoz képest 1,0, a dollárhoz viszonyítva 0,9%-kal gyengült a 2015. január–szeptemberi időszakhoz viszonyítva.

Ágazati teljesítmények

- 2016-ban 8,5%-kal nőtt a **mezőgazdaság kibocsátásának volumene**, ezen belül a növénytermesztésé 13, az állattenyésztésé 3,1%-kal emelkedett az előző évhez képest. A gabonafélék kibocsátása összességében közel ötödével, az ipari növényeké 22%-kal nőtt, a takarmánynövényeké és a kertészeti termékeké az előző évihez képest kissé változott (+0,9 és +0,1%). A gyümölcsfélék kibocsátása kismértékben, a burgonyáé számottevően csökkent. Az élő állatok kibocsátása 3,9, az állati termékeké 1,2%-kal bővült.
- A **mezőgazdasági ágazat kibocsátásának értéke** folyó alapján 5,3%-kal nőtt, az árak 2,9%-kal mérséklődtek. A **folyó termelő-felhasználás** volumene 2,4%-kal emelkedett, árindexe hasonló mértékben, de ellentétesen változott. A **bruttó hozzáadott érték** előző évi áron 17, folyó áron 13%-kal emelkedett.
- A mezőgazdaság éves munkaerőegységben kifejezett **munkaerő-felhasználása** 2,2%-kal csökkent. A termelési tényezők jövedelme 16, a vállalkozói jövedelem 22%-kal meghaladta az előző évit. A termelési tényezők **munkaerőegységre jutó reáljövedelme** (A mutató) 16%-kal emelkedett.
- 2016 októberében** az **ipari termelés**⁴ volumene 2,1%-kal elmaradt az egy évvel korábitól. (A munkanaphatástól megtisztított index értéke megegyezik a nyersadatával.) Az ipari termékek iránti kereslet mindkét értékesítési irányban visszafogottabb volt: a külpiaci értékesítések 4,0, a belföldi eladások 6,5%-kal elmaradtak az előző év azonos időszakától. Mindegyik ipari ágban mérséklődött a termelés: a feldolgozóipar kibocsátása 1,4, az energiaiparé 6,0, a csekély súlyú bányászaté 12%-kal mérséklődött az előző év azonos időszakához képest. A feldolgozóipari alágak többségében csökkent a kibocsátás. A három legjelentősebb alág közül az elektronikai iparban 2,0, az élelmiszeriparban 0,6%-kal többet, a járműgyártásban 1,4%-kal kevesebbet termeltek.
- Az októberi ipari kibocsátás az **előző hónapoz képest** – szezonálisan és munkanaphatással kiigazítva – 2,0%-kal növekedett.
- 2016 január–októberében** az ipari termelés volumene – hullámzó teljesítmény mellett – 1,1%-kal meghaladta az egy évvel korábit. A bővülés forrása a külső kereslet élénkülése volt: az összes értékesítés közel kétharmadát adó exporteladások volumene 0,9%-kal nőtt, a több mint egyharmadát adó belföldi eladásoké 2,1%-kal mérséklődött. Az ipari ágak közül a **feldolgozóipar** kibocsátása 1,6, az **energiaiparé** 0,7%-kal bővült, ugyanakkor a kis súlyú **bányászaté** 20%-kal csökkent.
- 2016 első tíz hónapjában a feldolgozóipari alágak többségében nőtt a kibocsátás, a legnagyobb mértékben (9,7%) a szinte teljes egészében külpiacra termelő **elektronikai iparban**. (Az alágon belül a legjelentősebb súlyú elektronikus fogyasztási cikkek gyártása 4,8%-kal növekedett.) Szintén a feldolgozóipari átlagot meghaladó mértékben bővült a **fa-, papír- és nyomdaipar** (6,5%), a **villamos berendezés gyártása** (6,3%), az **egyéb feldolgozóipar** (4,2%), a **kohászat, fémfeldolgozás** (3,4%), valamint a **gumi-, műanyag- és építőanyag-ipar** (3,3%). A feldolgozóipari termelés közel harmadát adó **járműgyártás** 1,1%-kal meghaladta az egy évvel korábit. A két meghatározó – az alág kibocsátásából együttesen 97%-kal részesedő – járműipari alágazat közül a közúti gépjármű gyártása 3,8%-kal csökkent, a közúti jármű alkatrészeinek gyártása ugyanakkor 7,2%-kal növekedett. A feldolgozóipari termelés több mint egytizedét adó **élelmiszeripar** (élelmiszer, ital, dohánytermék gyártása) kibocsátása 0,8, ezen belül a legnagyobb alágazatának számító húsipar 4,6%-kal bővült.
- 2016 január–októberében négy feldolgozóipari alág kibocsátása csökkent, a legnagyobb mértékben (11%) – a kiemelkedő májusi és augusztusi termelésbővülés ellenére – a **gép, gépi berendezés**

⁴ Az ipar összesen adata a teljes iparra, míg a többi adat a legalább 5 főt foglalkoztató vállalkozások körére vonatkozik.

gyártásában. Szintén mérséklődött a **gyógyszergyártás** (1,1%), a **vegyszeranyag, termék gyártása** (2,8%), valamint a **kokszyártás, kőolajfeldolgozás** (2,2%).

- 2016 első tíz hónapjában az előző év azonos időszakához képest az ipari termelés három **régióban** – Közép-Magyarországon (3,6%), Nyugat-Dunántúlon (3,5%) és Észak-Alföldön (2,3%) – csökkent, négy régióban 1,3 és 15% közötti mértékben nőtt, a legnagyobb mértékben a kis súlyú Dél-Dunántúlon.
- 2016 októberében a megfigyelt feldolgozóipari ágazatok **új rendeléseinek volumene** 6,7%-kal csökkent, ezen belül a járműgyártásé 2,3%-kal nőtt az előző év azonos időszakához képest. Az új belföldi rendelések volumene 2,3, az új exportrendeléseké 7,4%-kal mérséklődött. Az összes **rendelésállomány volumene** október végén 5,1%-kal meghaladta az egy évvel korábbit. A két legtöbbet termelő alág közül a járműgyártás rendelésállománya 8,3%-kal bővült, az elektronikai iparé – több mint egy évig tartó növekedést követően – 1,9%-kal csökkent a 2015. októberéhez viszonyítva.
- A legalább 5 főt foglalkoztató vállalkozások körében az **egy alkalmazásban állóra jutó termelés** 2016 első tíz hónapjában 1,3%-kal mérséklődött az egy évvel korábbihoz képest. A termelékenység romlása 2,7%-os létszámnövekedés mellett következett be.
- Az **építőipari termelés** volumene a 2015. évi 3,0%-os növekedés után idén az év eleje óta jelentősen elmaradt az egy évvel korábbitól: **októberben** 13, az **első tíz hónap átlagában** 20%-kal. A termelés visszaesését főként az okozta, hogy az uniós forrásból végzett munkák 2015 végéig befejeződtek.
- Mindkét **építményfőcsoport** termelésének volumene csökkent **októberben** az előző év azonos időszakához képest: az összes termelés több mint felét adó épületek építéséé 7,2, az egyéb építményeké 18%-kal. Az egyéb építmények építésének visszaesését elsősorban az uniós forrásból végzett munkák 2015. végi befejeződése okozta. Októberben a legnagyobb mértékben a közműépítő vállalkozások termelése maradt el az előző év azonos időszakától. Összességében **január-októberben** az épületek építésének volumene 3,5, az egyéb építményeké 35%-kal csökkent az előző év azonos időszakához képest.
- Az **előző hónapoz viszonyítva** októberben – a szezonálisan és munkanaphatással kiigazított index szerint – az építőipar termelése 3,8%-kal mérséklődött.
- Az októberben megkötött **új szerződések volumene** 12%-kal kisebb volt az egy évvel korábbinál. Az épületek építésére kötött szerződések volumene 54%-kal csökkent, az egyéb építményeké ezzel szemben 53%-kal emelkedett. A növekedés fő oka néhány, útépítésekre kötött nagy szerződés volt. Évkezdettől az új szerződések volumene 1,5%-kal elmaradt az egy évvel korábbitól.
- Az építőipari vállalkozások **hó végi szerződésállományának volumene** október végén 24%-kal meghaladta az egy évvel korábbi, alacsony bázist. Ezen belül az épületek építésére vonatkozó szerződéseké 0,2, az egyéb építményeké 43%-kal magasabb volt.
- A szolgáltató ágazatok közül a **kiskereskedelmi üzletek forgalmának** alakulását 2013 óta növekvő tendencia jellemzi. Az eladások volumene 2016 **októberében** 2,6, **január-októberben** 4,8%-kal nőtt az előző év azonos időszakához képest. (A naptárhatástól megtisztított adatok 2,6, illetve 4,7%-os emelkedést mutatnak.) 2016 első tíz hónapjában – szintén naptárhatástól megtisztított adatok szerint – az élelmiszer- és élelmiszer jellegű vegyes üzletek forgalma 2,7, a nem élelmiszer-termékeket forgalmazó kiskereskedelmi egységeké 7,2, az üzemanyag-kiskereskedelemé 5,3%-kal haladta meg az egy évvel korábbit.
- A **kereskedelmi szálláshelyeken** a vendégek száma 6,1, a vendégéjszakáké 5,9%-kal emelkedett **2016 első tíz hónapjában**. A külföldi vendégek 5,3, a belföldiek 6,4%-kal több vendégéjszakát vettek igénybe az egy évvel korábbihoz képest. (A külföldiek és a belföldiek forgalma egyaránt 12,1 millió vendégéjszakát ért el.) A vendégforgalom bővülése a szálláshelyek árbevételét is növelte: folyó áron összesen 7,9%-kal nagyobb bruttó bevételt könyveltek el. A Széchenyi Pihenőkártyával

történő fizetésekből 16,1 milliárd forint, az egy évvel korábbinál folyó áron 3,0%-kal több származott.

- A **vendéglátóhelyek eladási forgalmának volumene** 7,3%-kal nőtt 2015. január-októberhez képest, ami a kereskedelmi vendéglátás forgalmának 10%-os bővüléséből, illetve a munkahelyi vendéglátás bevételeinek 12%-os csökkenéséből adódott. A forgalom értéke január-októberben összesen 837 milliárd forintot tett ki.
- **2016 I–III. negyedévében** a Magyarországra érkező **külföldi látogatók** 41 millió alkalommal lépték át a határt, 10%-kal többször, mint egy évvel korábban. A külföldiek 1333 milliárd forintot költöttek, folyó áron 7,2%-kal többet, mint 2015 azonos időszakában. A **magyarok** 14,5 millió alkalommal utaztak határainkon túlra, és 588 milliárd forintot költöttek el, ami 9,1, illetve 18%-kal meghaladta az egy évvel korábbit. Az utasforgalmi egyenleg így 745 milliárd forint volt, ugyanannyi, mint 2015 I–III. negyedévében.
- Az **internetpiac** dinamikus bővülése 2016-ban folytatódott, **2016. III. negyedév végén** az internet-előfizetések száma (8,7 millió darab) 10%-kal több volt az egy évvel korábbinál. Az emelkedést elsősorban az előfizetések több mint kétharmadát jelentő mobilinternet-előfizetések 12%-os növekedése okozta. Az előfizetésszám bővülésével összhangban 2016 I–III. negyedévében az internetszolgáltatók az egy évvel korábbinál 8,3%-kal több, 146,6 milliárd forintnyi nettó árbevételt realizáltak.
- 2016 III. negyedév végén a **vezetékes fővonalak száma** (3,1 millió darab) 2,4%-kal emelkedett az egy évvel korábbihoz képest, ami elsősorban a VoIP-hangcsatornák⁵ terjedésének köszönhető. 2016 I–III. negyedévében vezetékes telefonról 12%-kal kevesebb hívást indítottak és 5,5%-kal rövidebb ideig beszéltek.
- A **mobiltelefon-előfizetések száma** (11,7 millió darab) 2016. III. negyedév végén 0,8%-kal kevesebb volt az egy évvel korábbinál. Ezen belül a havidíjas előfizetések száma emelkedett, a feltöltőkártyásoké csökkent. Annak ellenére, hogy 2016 I–III. negyedévében a hívások száma 2,6%-kal mérséklődött, az előfizetők 4,7%-kal hosszabb ideig telefonáltak. Ezzel párhuzamosan a felhasználók 3,4%-kal több SMS-t és 0,7%-kal kevesebb MMS-t küldtek. A mobil-adatelőfizetések intenzív terjedésével összhangban a mobilhálózat adatforgalma 36%-kal növekedett.

Termelői és fogyasztói árak

- **2016 októberében a mezőgazdasági termelői árak** 5,2%-kal mérséklődtek az előző év azonos időszakához képest. A **növényi termékek** ára összességében 9,7, a gabonaféléké 12%-kal csökkent, ezen belül a búza ára 15, a kukoricaé 11%-kal esett vissza. A gyümölcsök árszínvonalára 11, a zöldségféléké 10%-kal csökkent, a burgonyáé 3,1%-kal nőtt. Az **élő állatok és állati termékek** ára összességében 2,6%-kal emelkedett, ezen belül az élő állatoké 2,2, az állati termékeké 3,6%-kal lett magasabb. A vágósertés ára 11, a tej ára 1,4%-kal nőtt.
- **2016 január-októberében** a mezőgazdasági termelői árak 2,3%-kal csökkentek. A növényi termékek ára 2,4, az élő állatok és állati termékeké 2,1%-kal lett alacsonyabb. A gabonafélék ára 3,5, a zöldségféléké 2,5, a gyümölcsféléké 3,2%-kal csökkent, a burgonyáé azonban 32%-kal nőtt. A vágóállatok közül egyedül a sertés ára nőtt (2,0%). A tojás ára 1,6%-kal emelkedett, a tejé 9,2%-kal csökkent.
- Az **ipari termelői árak 2016 októberében** 1,2, az **év első tíz hónapjában** 2,0%-kal alacsonyabbak lettek az előző év azonos időszakához képest, a mérséklődő tendencia több mint egy éve tart. A termelőiár-csökkenést elsősorban az alap- és nyersanyagok világgiazi árának süllyedése okozta.
- Az **ipari belföldi eladások** árai több mint három éve folyamatosan csökkennek: az árak októberben 1,2, január-októberben 3,7%-kal maradtak el az egy évvel korábbitól. (A csökkenés üteme június óta fokozatosan mérséklődik.) Az év első tíz hónapjában az energiaiparban a hazai eladások árai – az energiahordozók világgiazi árának alakulásával összefüggésben – 6,0%-kal csökkentek. A feldolgozóiparban a belföldi értékesítés árai 2,9%-kal alacsonyabbak lettek, ezen belül az alágak többségében emelkedtek az árak. A legjelentősebb súlyúnak számító

⁵ Kábeltelevíziós, illetve szélessávon megvalósuló helyhez kötött telefonszolgáltatás.

kocszyártás, kőolaj-feldolgozás területén – részben az alapanyagok világgpiaci áralakulása miatt – 15%-kal alacsonyabb áron értékesítettek. (2016 októberében a feldolgozóipar belföldi értékesítési árai 1,0%-kal emelkedtek, ebben jelentős szerepe van – részben az októberi olajár-emelkedés miatt – a kocszyártás, kőolajfeldolgozás árának 3,0%-os növekedésének.)

- 2016 január-októberében az **ipari exportértékesítés** árai az előző év azonos időszakához viszonyítva 1,2%-kal mérséklődtek, ezen belül a legnagyobb súlyú járműgyártáséi 1,7%-kal nőttek, az elektronikai iparéi 4,7%-kal csökkentek. (2016 októberében az exportértékesítési árak 1,3%-kal elmaradtak a 2015. októberitől.)
- A **fogyasztói árak novemberben** átlagosan 1,1%-kal emelkedtek az egy évvel korábbihoz képest. A fogyasztási főcsoportok közül a legnagyobb mértékben a szeszes italok, dohányárak és a szolgáltatások ára emelkedett, miközben csak a tartós fogyasztási cikkek esetében történt enyhe csökkenés.
- **2016 január–novemberében** a fogyasztói árak átlagosan 0,3%-kal haladták meg az előző év azonos időszakait. A javak főbb csoportjai közül a legnagyobb mértékben (2,2%) a szeszes italok, dohányárak drágultak, ezen belül a dohánytermékekért 4,3%-kal kellett többet fizetni az előző év azonos időszakához képest. A szolgáltatások árszínvonala 2015 január–novemberéhez képest 1,4%-kal emelkedett, ezen belül a lakbér, lakásszolgáltatás ára 1,5, a hírközlésé 1,1, a közlekedési szolgáltatásoké 0,8%-kal nőtt. Az élelmiszerek 0,6%-kal kerültek többbe, a csoporton belül azonban az egyes termékek átlagárai változatosan alakultak. A hús, hal és készítményeik 4,7, ezen belül a sertéshús – az áfacsökkenés miatt – 15, a baromfi 1,3%-kal olcsóbb lett. Csökkent a tej (5,8%) és a sajt (4,6%) ára, ugyanakkor a liszt 1,5, a cukor 20%-kal drágult egy év alatt. A ruházati cikkek fogyasztói ára január–novemberben 0,4%-kal meghaladta az egy évvel korábbit. Az egyéb cikkek (gyógyszerek, járműüzemanyagok, illetve lakással, háztartással és testápolással kapcsolatos, valamint kulturális cikkek) fogyasztói ára 2,7%-kal csökkent, ezen belül a járműüzemanyagoké 8,2%-kal kellett kevesebbet fizetni. A háztartási energia árszínvonala a 2015 első tizenegy havihoz képest 0,1%-kal csökkent. A tartós fogyasztási cikkek ára átlagosan 0,6%-kal emelkedett.
- A **nyugdíjasok árindexe** 2016 novemberében 1,1, az első tizenegy hónap átlagában 0,5%-kal haladta meg az előző év azonos időszakait.

Társadalmi és jövedelmi folyamatok

- **2016. augusztus–október** időszakában a munkaerőpiaci mutatók tovább javultak: többen voltak foglalkoztatottak és kevesebben munkanélküliek, mint egy évvel korábban. A 15–74 évesek körében a **foglalkoztatottak száma** 4 millió 404 ezer fő volt, 138 ezer fővel meghaladta a 2015. augusztus–októberit. A növekedés teljes egészében a hazai elsődleges munkaerőpiacon következett be, mivel a magukat közfoglalkoztatottnak vallók száma 11 ezer fővel alacsonyabb lett az egy évvel korábbihoz képest, a külföldi telephelyen dolgozók száma pedig mintavételi hibahatáron belül – 1,4 ezer fővel – nőtt. A foglalkoztatottak közül 4 millió 358 ezren tartoztak a 15–64 évesek korcsoportjába, ez 129 ezer fős (3,0%-os) növekedést jelentett az egy évvel korábbihoz viszonyítva, **foglalkoztatási arányuk** pedig 2,5 százalékponttal, 67,4%-ra bővült. A nők és a férfiak foglalkoztatási mutatója azonos mértékben (egyenként 2,5 százalékponttal) javult az előző év azonos időszakához képest, így előbbieik foglalkoztatási aránya 61,0, utóbbiaké 73,9%-ra

emelkedett. Nőtt a foglalkoztatottság a munkaerőpiacon kis számban jelen lévő 15–24 éves fiatalok, a legjobb munkavállalási korú, 25–54 évesek, valamint az 55–64 évesek körében egyaránt. (Ezen korcsoportokba tartozók foglalkoztatási aránya 29,1, 82,8 és 51,0% volt.)

- A 15–64 éves korcsoportban a **munkanélküliek száma** 218 ezer fő volt, negyedével (71 ezer fővel) kevesebb a 2015. augusztus–októberinél, miközben a **munkanélküliségi ráta** ugyanezen időszak alatt 1,6 százalékponttal, 4,8%-ra esett vissza. A nők és a férfiak esetében közel azonos mértékben (1,7 és 1,6 százalékponttal) javult a munkanélküliségi ráta az egy évvel korábbihoz képest, ugyanakkor annak szintje a férfiaknál alacsonyabb volt, mint a nőknél (4,6 és 5,0%). Mindhárom fő korcsoportban mérséklődött a munkanélküliség: a 15–24 éves fiatalok munkanélküliségi rátája 12,6, a 25–54 éveseké 4,2, az 55–64 éveseké 3,9%-ra. A munkanélküliek 46,2%-a **tartósan**, azaz legalább egy éve **munkanélküli**, míg a **munkakeresés átlagos időtartama** 17,8 hónap volt.⁶
- 2016-ban a **családi adókedvezmény** rendszerében változás történt: az egygyermekesek a korábbi 62 500 forinttal szemben eltartottanként havi 66 670, a kétgyermekesek havi 83 330 forinttal csökkenthetik személyijövedelemadó-alapjukat, míg a 3 vagy annál több gyermekről gondoskodók kedvezménye 206 250 forintról 220 000 forintra emelkedett. **2016 I–III. negyedévében a keresetek** – családi adókedvezmény figyelembevételével számított – **reálértéke**⁷ nemzetgazdasági szinten 7,4%-kal meghaladta az egy évvel korábbit. Az idei évi módosítás a két gyermeket nevelők körében eredményezte a legnagyobb mértékű (8,9%-os) reálkereset-emelkedést 2015 I–III. negyedévéhez képest. A családi adókedvezmény figyelembevételével becsülhető nettó bér összege átlagosan 178 700 forint volt, 7,5%-kal több az egy évvel korábbinál. (A családi adókedvezmény munkavállalónként átlagosan havi 7,1 ezer forint többletet eredményezett a családok jövedelmében a kedvezményre nem jogosultak nettó béréhez viszonyítva.)

3. tábla

A családi kedvezmény figyelembevételével számított nettó és reálkereset alakulása, 2016. I–III. negyedév

Eltartott gyermekek száma	Nettó kereset		Reálkereset	Az alkalmazásban állók részaránya háztartástípus szerint, %
	forint/fő/hó	2015 I–III. negyedévéhez viszonyított változása, %		
Nincs eltartott gyermek	168 167	8,0	7,9	53,5
1 gyermek	176 920	7,7	7,6	22,9
2 gyermek	198 044	9,0	8,9	17,3
3 vagy annál több gyermek	220 226	6,4	6,3	6,3
Nemzetgazdaság összesen	178 652	7,5	7,4	100,0

⁶ A 15–74 éves népességben belül.

⁷ A háztartások demográfiai és jövedelmi adatain alapuló mikroszimulációs modell számítása szerint.

Összefoglaló adatok

Mutató	2015	2015. IV. negyedév	2016. I. negyedév	2016. II. negyedév	2016. III. negyedév
Volumenváltozás az előző év azonos időszakához képest, %					
Bruttó hazai termék (GDP)	3,1	3,4	1,1	2,8	2,2
Beruházás	3,8	10,8	-12,6	-20,3	-9,3
A háztartások tényleges fogyasztása	3,1	3,5	3,8	4,9	3,8
A GDP százalékában					
Kormányzati szektor nettó hitelnyújtása, -felvétele	-1,6	-1,1	-0,7	-0,7	..
Ezer darab					
Az épített lakások száma	7,6	3,0	1,4	2,0	1,9
Mutató	2015	2016. május-július	2016. június-augusztus	2016. július-szeptember	2016. augusztus-október
A 15–64 éves népességen belül, %					
Munkanélküliségi ráta	6,8	5,0	5,0	4,9	4,8
Foglalkoztatási arány	63,9	66,9	67,1	67,1	67,4
Mutató	2015	2016. augusztus	2016. szeptember	2016. október	2016. január-október
Száma, fő					
Élveszületések	91 690	8 422	8 328
Halálozások	131 697	9 688	9 454
Természetes szaporodás/fogyás	-40 007	-1266	-1 126
Millió euró					
Külkereskedelmi termékforgalom					
Behozatal értéke	81 865	6 646	7 400	7 179 ⁺	68 882 ⁺
Kivitel értéke	90 460	7 237	8 405	8 070 ⁺	77 415 ⁺
Egyenleg	8 595	591	1 005	891 ⁺	8 533 ⁺
Változás az előző év azonos időszakához képest, %					
Behozatal volumene	6,3	14,6	2,6	..	5,6 ^{a)}
Kivitel volumene	7,8	14,8	3,2	..	4,9 ^{a)}
Mezőgazdasági értékesítés volumene	4,3	48,9	12,5	9,0	14,7
Mezőgazdasági termelői árak	0,4	-2,6	-3,8	-5,2	-2,3
Ipari termelés volumene	7,4	10,8	-3,7	-2,1	1,1
Ipari belföldi értékesítésének volumene	2,8	5,6	-5,0	-6,5	-2,1
Ipari exportértékesítés volumene	9,8	9,6	-3,4	-4,0	0,9
Feldolgozóipari új rendelések volumene	-	15,2	-0,1	-6,7	-
Ipari termelői árak	-0,9	-2,8	-2,6	-1,2	-2,0
Építőipari termelés volumene	3,0	-9,0	-13,2	-12,8	-19,8
Kiskereskedelmi üzletek forgalmának volumene	5,8	5,8	5,1	2,6	4,8
Kereskedelmi szálláshelyek					
összes vendégei	7,9	4,1	10,9	6,8	6,1
összes vendégéjszakái	6,0	5,3	8,3	6,7	5,9
Alkalmazásban állók létszáma	2,5	2,2	2,3
Bruttó átlagkereset, nominális	4,3	6,9	6,7
Nettó átlagkereset, nominális	4,3	8,5	8,3
Fogyasztói árak ^{b)}	-0,1	-0,1	0,6	1,0	0,2

a) 2016. január–szeptember.

b) 2016. november: 1,1%.

.. Nincs adat.

+ Előzetes adat.

R Revidált adat.

- A jelenség nem fordult elő.

TÁBLÁZATOK

MAKROGAZDASÁGI FOLYAMATOK

Hazai és nemzetközi makrogazdasági folyamatok

- 3.1.1. A bruttó hazai termék (GDP) volumenindexei
- 3.1.2. A bruttó hazai termék (GDP) termelése folyó áron
- 3.1.5. A bruttó hazai termék (GDP) termelésének volumenindexei, 2005. évi átlagáron, előző év azonos időszaka = 100,0
- 3.1.9. A bruttó hazai termék (GDP) végső felhasználása folyó áron
- 3.1.12. A bruttó hazai termék (GDP) végső felhasználásának volumenindexei, 2005. évi átlagáron, előző év azonos időszaka = 100,0

További táblázatok

Beruházás

- 3.3.1. A nemzetgazdasági beruházások teljesítményértéke gazdasági ágak szerint
- 3.3.2. A nemzetgazdasági beruházások volumenindexei gazdasági ágak szerint

További táblázatok

Külkereskedelem

- 3.5.2. A külkereskedelmi termékforgalom euróban, árufőcsoportonként
- 3.5.4. A külkereskedelmi termékforgalom volumenindexei árufőcsoportok szerint
- 3.5.7. A külkereskedelmi termékforgalom euróban, országcsoportok szerint
- 3.5.9. A külkereskedelmi termékforgalom volumenindexei országcsoportok szerint
- 3.6.9. A külkereskedelmi termékforgalom árindexei országcsoportok szerint
- 3.6.10. A külkereskedelmi termékforgalom árindexei árufőcsoportok szerint

További táblázatok

Kormányzati szektor

- 3.1.23. A kormányzati szektor főbb adatai
- 3.1.24. A kormányzati szektor negyedéves nem pénzügyi számlái

ÁGAZATI TELJESÍTMÉNYEK

Mezőgazdaság

- 4.1.1. Állatállomány
 - 4.1.6. A mezőgazdasági termékek értékesítésének (felvásárlásának) volumenindexei
 - 4.1.19. A fontosabb szántóföldi növények betakarított területe, összes termése és termésátlaga
 - 4.1.20. A fontosabb zöldségfélék betakarított összes termése
 - 4.1.21. A szőlő és a fontosabb gyümölcsfajok összes termése
- További táblázatok

Ipar

- 4.2.1. Az ipari termelés és értékesítés értéke
- 4.2.2.1. Az ipari termelés és értékesítés volumenindexei, az előző év azonos időszaka = 100,0

- 4.2.2.2. Az ipari termelés és értékesítés volumenindexei szezonálisan és munkanappal kiigazítva
 - 4.2.4. Az ipari termelés értéke alágak szerint
 - 4.2.5. Az ipari termelés volumenindexei alágak szerint, az előző év azonos időszaka = 100,0
 - 4.2.12. Az ipar belföldi értékesítése alágak szerint
 - 4.2.13. Az ipar belföldi értékesítésének volumenindexei alágak szerint, az előző év azonos időszaka = 100,0
 - 4.2.16. Az ipar exportértékesítése alágak szerint
 - 4.2.17. Az ipar exportértékesítésének volumenindexei alágak szerint, az előző év azonos időszaka = 100,0
 - 4.2.28. Az ipari termelékenység indexei alágak szerint, az előző év azonos időszaka = 100,0
 - 4.2.29. A kiemelt feldolgozóipari ágazatok összes rendelésállománya
 - 4.2.32. A kiemelt feldolgozóipari ágazatok összes új rendelései
- További táblázatok

Építőipar

- 4.3.1. Az építőipari termelés értéke és volumenindexe építményfőcsoportonként
- 4.3.2. Az építőipari termelés értéke és volumenindexe ágazatonként
- 4.3.3. Az építőipari termelés fixbázisú és havi volumenindexei építményfőcsoportonként
- 4.3.4. Az építőipari vállalkozások szerződéseinek értéke és volumenindexei, építőipar összesen

További táblázatok

Lakásépítés, lakáspiac

- 2.3.1. Lakásépítés, lakásmegszűnés, üdülőépítés (negyedéves adatok)
- 2.3.2. Lakásépítés, lakásmegszűnés, üdülőépítés (kumulált adatok)
- 2.3.3. Kiadott új építési engedélyek (kumulált adatok)
- 2.3.4. Kiadott új építési engedélyek (havi adatok)
- 2.3.6. Lakáspiaci árindex

További táblázatok

Kiskereskedelem

- 4.4.9. A kiskereskedelmi üzletek forgalma
 - 4.4.10. A kiskereskedelmi üzletek forgalmának kiigazítatlan volumenindexe
 - 4.4.11. A kiskereskedelmi üzletek forgalmának naptárhatástól megtisztított volumenindexe
- További táblázatok

Turizmus, vendéglátás

- 4.5.15. A kereskedelmi szálláshelyek vendégforgalma szállástípusonként
- 4.5.16. A kereskedelmi szálláshelyeken eltöltött vendégéjszakák szállástípusonként
- 4.5.17. Kereskedelmi szálláshelyek vendégéjszakáinak száma országok szerint
- 4.5.18. A kereskedelmi szálláshelyeken eltöltött vendégéjszakák turisztikai régióknként

4.5.19. A kereskedelmi szálláshelyek bruttó árbevételei szállástípusonként

4.5.20. A szállodák összefoglaló adatai

4.5.23. A vendéglátóhelyek eladási forgalma

További táblázatok

Szállítás, közlekedés

4.6.1. Belföldi áruszállítás

4.6.2. Nemzetközi áruszállítás

4.6.3. Áruszállítás összesen

4.6.14. Helyközi személyszállítás

4.6.15. Helyi személyszállítás

4.6.16. Budapest Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtér forgalma országonként

4.6.17. Magyarországon első alkalommal forgalomba helyezett személygépkocsik száma gyártmány szerint

További táblázatok

Információ, kommunikáció

4.7.1. Bekapcsolt vezetékes telefon fővonalak és hívások száma

4.7.3. Mobil-előfizetések és hívások száma

4.7.7. Az internet-előfizetések száma hozzáférési szolgáltatások szerint

További táblázatok

TERMELŐI ÉS FOGYASZTÓI ÁRAK

Mezőgazdasági árak

3.6.11. A mezőgazdasági termékek termelőiár-indexei

3.6.13. A mezőgazdasági ráfordítások árindexei és az agrárrolló

Ipari árak

3.6.18. Az ipar termelőiár-indexei

3.6.19. Az ipar belföldi értékesítésének árindexei

3.6.20. Az ipar exportértékesítésének árindexei

Építőipari árak

3.6.25. Az építőipar termelői árindexei

Fogyasztói árak

3.6.1. Fogyasztóiár-indexek a termékek és szolgáltatások főbb csoportjai szerint

3.6.2. Fogyasztóiár-indexek a termékek és szolgáltatások részletes csoportjai szerint

3.6.5. Egyes termékek és szolgáltatások havi, országos fogyasztói átlagára

További táblázatok

TÁRSADALMI ÉS JÖVEDELMI FOLYAMATOK

Demográfiai helyzet

1.1. Népmozgalom

További táblázatok

Foglalkoztatottság, munkanélküliség

2.1.0.1. A 15–74 éves népesség gazdasági aktivitása nemenként, havi adatok

2.1.0.2. A 15–64 éves népesség gazdasági aktivitása nemenként, havi adatok

2.1.1.1. A 15–74 éves foglalkoztatottak számának alakulása

2.1.1.2. A 15–64 évesek foglalkoztatási rátájának alakulása

2.1.1.3. A 15–74 éves munkanélküliek számának alakulása

2.1.1.4. A 15–74 évesek munkanélküliségi rátájának alakulása

További táblázatok

Alkalmazásban állók, keresetek

2.1.31. Összefoglaló táblák – nemzetgazdaság összesen

2.1.32. Összefoglaló táblák – vállalkozások összesen

2.1.33. Összefoglaló táblák – költségvetés összesen

2.1.34. Összefoglaló táblák – nonprofit szervezetek összesen

További táblázatok

Személyes közúti közlekedési balesetek

2.4.2. Személyes közúti közlekedési balesetek

2.4.6. Irtasan okozott balesetek

További táblázatok

TERÜLETI ADATOK

Népesség, népmozgalom

Társadalom

Általános gazdasági mutatók

Gazdasági ágazatok

NEMZETKÖZI ADATOK

További információk,
adatok (linkek):
www.ksh.hu

Elérhetőségek:
kommunikacio@ksh.hu
[Információs szolgálat](#)
Telefon: (+36-1) 345-6789